

GORENJSKI MUZEJ

STRATEŠKI NAČRT 2013–2018 – GORENJSKI MUZEJ

OPIS DOSEDANJEGA POLOŽAJA – analiza sedanjega položaja

Gorenjski muzej je pokrajinski muzej, ki skrbi za premično kulturno dediščino na območju Gorenjske. Po definiciji mednarodnega muzejskega sveta ICOM-a je muzej za javnost odprta, nepridobitna, stalna ustanova v službi družbe in njenega razvoja, ki zaradi preučevanja, vzgoje in razvedrila pridobiva materialne dokaze o ljudeh in njihovem okolju, jih hrani, raziskuje, o njih posreduje informacije ter jih razstavlja. Ustanoviteljica Gorenjskega muzeja je Mestna občina Kranj, kjer so v Odloku o ustanovitvi javnega zavoda Gorenjski muzej jasno zapisana pravila delovanja ter medsebojni odnos med ustanoviteljem in muzejem.

Po pooblastilu Vlade RS Gorenjski muzej izvaja javno službo na področju varstva premične kulturne dediščine in po določitvi državnih muzejev zagotavlja in izvaja javno službo na območju Gorenjske. Osnovna dejavnost muzeja je financirana iz državnega proračuna, to je iz postavk MIZKŠ. Ostala sredstva muzeju zagotovijo ustanovitelj Mestna občina Kranj ter druge občine ali pa jih zagotovi iz lastnih sredstev.

Mestni muzej Kranj je bil ustanovljen leta 1953. Leta 1963 se je Mestni muzej Kranj združil z Muzejem revolucije v Gorenjski muzej Kranj, čigar pravni naslednik je danes Gorenjski muzej. Do leta 1993 je imel svoj sedež na Tavčarjevi ulici in z vrnitvijo prostorov denacionalizacijskemu upravičencu se je preselil v grad Khislstein na Tomšičevo 44 v Kranju. V času obnove grajskega kompleksa Khislstein je imel svoje upravne prostore na začasni lokaciji na Savski 34. Z dokončanjem projekta v letu 2012 so se uprava in strokovne službe preselile na Tomšičevo 42, v gradu Khislstein na Tomšičevi 44 pa so prostori za specialno knjižnico, pedagoško dejavnost, občasne in stalno razstavo Prelepa Gorenjska.

Gorenjski muzej ima od leta 2012 v upravljanju večino grajskega kompleksa Khislstein na Tomšičevi 42 in 44, Mestno hišo na Glavnem trgu 1, kjer so depoji, prostori za občasne razstave, muzejske večere v Renesančni dvorani in stalne postavitve. V Mestni hiši so tri stalne postavitve: Ljudsko umetnost na Gorenjskem, Železna nit in Dolinarjeva zbirka umetniških del. V Stebriščni dvorani ter galeriji so prostori za občasne razstave. V Prešernovem spominskem muzeju je na ogled razstava o delu in življenju našega največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna ter razstavni prostor v kleti in galerijski prostor. V upravljanju imamo tudi arheološki spomenik ob župni cerkvi sv. Kancijana in tovarišev ter četrti stolp. S pogodbo je leta 1995 ob ustanovitvi Občine Bohinj muzej prevzel v upravljanje tudi Planšarski muzej v Stari Fužini, Oplenovo hišo v Studoru in Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici ter s tem oblikoval tudi oddelek muzejev v Bohinju. Od leta 2009 do leta 2011 je bila del Gorenjskega muzeja tudi Galerija Prešernovih nagrajencev, ki pa se je zaradi nezdržljivosti s stroko odcepil.

Gorenjski muzej se je vse od ustanovitve enakomerno razvijal in širil, največji preskok pa je dosegel v zadnjih letih. Gospodarska kriza se je začela odražati že v letu 2009, takoj po začetku projekta grajskega kompleksa Khislstein, ki se je uspešno, s preudarnim ravnanjem, zaključil šele v letu 2012.

Prednosti Gorenjskega muzeja so, da je osrednja muzejska ustanova na Gorenjskem in je vpisana v razvid muzejev, ki zagotavljajo izvajanje javne službe. Upravni in večji del razstavnih prostorov leži v središču starega mesta Kranj, kar omogoča povezovanje z lokalnimi skupnostmi, sorodnimi inštitucijami in prebivalstvom. Muzej ima dolgo tradicijo in bo v letu 2013 praznoval 60-letnico obstoja. Prelomno obdobje za muzej predstavlja tudi leto 2012 z novimi upravnimi in razstavnimi prostori, kar pomeni za muzej nov začetek in nove izzive.

Slabosti za Gorenjski muzej so predvsem stare stavbe, ki jih ima v upravljanju, saj so spomeniško zaščitene in predstavljajo visoke stroške vzdrževanja ter stroške obnove. Obisk muzeja je bil sorazmerno dober; slabost je v tem, da so bili obiskovalci muzeja večji del šolske skupine, kar v času gospodarske krize vodi do upada obiska. Slabost je tudi to, da v samem mestnem jedru ni zaznati večjega števila turistov. Kljub temu da je muzej v samem središču mesta, je sam dostop do muzeja slab označen oziroma ni nobene signalizacije. Zaposleni delujejo po utečenih smernicah in le redkokateri so pripravljeni na nove izzive ter dodatne delovne obremenitve.

Priložnost za muzej je predvsem pridobitev novih upravnih in razstavnih prostorov v grajskem kompleksu Khislstein, kjer je naloga muzeja, da postane prepoznaven, obiskan in naš.

OBSEG DELOVANJA MUZEJA

Gorenjski muzej je pokrajinski muzej, ki po pooblastilu Vlade RS izvaja javno službo na področju varstva premične kulturne dediščine in po določitvi državnih muzejev zagotavlja in izvaja javno službo na območju Gorenjske. Delovanje obsega območje Mestne občine Kranj, Cerklje na Gorenjskem, Šenčur, Naklo, Preddvor, Jezersko in Bohinj. Ostalo Gorenjsko pokriva v sodelovanju z drugimi muzeji. Z Gornjesavskim muzejem sodeluje na območju občin Jesenice, Žirovnica, Kranjska Gora; s Kulturnim centrom Kamnik sodeluje na območju občin Kamnik, Domžale, Trzin, Lukovica, Mengeš, Moravče, Komenda; z Loškim muzejem Škofja Loka sodeluje na območju občin Škofja Loka, Gorenja vas-Poljane, Železniki, Žiri; z Muzeji radovljiške občine sodeluje na območju občin Radovljica, Bled in Gorje; s Tržiškim muzejem sodeluje na območju občine Tržič. Muzej izvaja javno službo tudi na področju likovne umetnosti od začetka 20. stoletja dalje v sodelovanju s Kulturnim centrom Kamnik, Muzeji radovljiške občine in Loškim muzejem Škofja Loka.

POSLANSTVO MUZEJA

Modeli dediščine, ki jih zbira, hrani, raziskuje in predstavlja Gorenjski muzej, so namenjeni sodobnim potrebam: bodo naj v oporo pri tvorbi in vzdrževanju regionalne in lokalnih identitet ter v navdih in pomoč za iskanje rešitev sodobnih kulturnih problemov ljudi na Gorenjskem in širše. Svoje poslanstvo gradimo na podlagi nosilnih zbirk: arheološke, etnološke, zbirke ljudske umetnosti, starejše, umetnostne, kulturne in novejšje zgodovine ter

sodobnosti, kabineta slovenske fotografije, likovne ustvarjalnosti Gorenjske in prešerniane. Muzej je usmerjen v nenehno komuniciranje z okoljem - dediščino predstavljamo z razstavami, publikacijami, na delavnicah, študijskih krožkih in predavanjih.

Gorenjski muzej je kraj, kjer se srečujejo ljudje, ki znajo v ohranjeni kulturni dediščini najti tiste skupne poteze, ki nas povezujejo z drugimi narodi oziroma kulturami, obenem pa izpostaviti tudi tiste dragotine, ki so le naše. Med svoje prijatelje prištevamo tako otroke, ki se razposajeno zabavajo na naših ustvarjalnih delavnicah, kakor uveljavljene raziskovalce, skupaj s katerimi oblikujemo podobo Gorenjske v preteklosti. Pa seveda še vse zvedave obiskovalce med tema dvema skrajnostima – dobrodošli tudi vi!

VIZIJA

Gorenjski muzej je osrednja muzejska in galerijska ustanova, ki skrbi za gorenjsko premično kulturno dediščino. Zbira, hrani, preučuje in posreduje javnosti izsledke svojih preučevanj na stalnih in občasnih razstavah, muzejskih večerih, delavnicah, posvetih, z objavami in publikacijami. S svojim delovanjem bo muzej postal prepoznavno stičišče kulturnih dogodkov na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni. Vizija muzeja je, da s pomočjo snovne in nesnovne kulturne dediščine osvetli našo preteklost, da lahko razumemo sedanost in zaznamo potencial prihodnosti.

STRATEŠKA USMERITEV GORENJSKEGA MUZEJA

UVOD

Strateške usmeritve Gorenjskega muzeja so temeljnega pomena za nadaljnjo uspešno delovanje muzeja, da postane prepoznaven na lokalnem, nacionalnem in mednarodnem področju kot osrednji kulturni prostor Gorenjske, kjer se hrani, preučuje, dokumentira in predstavlja bogata kulturna dediščina.

Strateški ukrepi in cilji so predstavljeni po posameznih strateških področjih, ki so bistvenega pomena za nadaljnji razvoj Gorenjskega muzeja. Področja, na katerih temelji strateški načrt, so: zbirke, obiskovalci, zaposleni in finančna sredstva, pri čemer so za doseganje rezultatov potrebni sledeči ukrepi.

Področje zbirk

Ukrep: Okrepiti izvajanje javne službe: učinkovitejše pridobivanje, hranjenje, evidentiranje, dokumentiranje, preučevanje in predstavljanje kulturne dediščine.

Glavne naloge izvajanja javne službe na področju premične kulturne dediščine so pridobivanje, hranjenje, evidentiranje, dokumentiranje, preučevanje in predstavljanje kulturne dediščine javnosti. V muzeju vsako leto iz zaščitenih arheoloških izkopavanj dobimo veliko novih arheoloških predmetov z območja celotne Gorenjske, kar muzeju povečuje njegovo veljavo. Dodatno je treba nadgrajevati tudi ostale zbirke na področju etnologije, zgodovine, umetnostne zgodovine in Prešerniane. Dokumentacija se izvaja okrepljeno, predvsem pri digitalizaciji predmetov.

Cilji: Povečanje števila pridobljenih predmetov ter sprotno dokumentiranje predmetov ter digitalizacija predmetov, ki še niso. S preučevanjem bomo dosegli kakovostno izvajanje javne službe, predstavitev vsebin v obliki razstav, katalogov in drugih dogodkov.

Usmeritve:

Digitalizacija muzejskih predmetov se izvaja obsežnejše. Dosedanja statistika kaže, da je digitaliziranih 22 % vseh muzejskih predmetov, zato želimo v naslednjem petletnem obdobju digitalizacijo vsako leto povečati za 10 % začetnega stanja ter sproti digitalizirati pridobljene predmete. Digitalizacija predmetov se opravlja s programom Galis, digitalizirane muzejske zbirke se predstavljajo na naši posodobljeni spletni strani (vsako leto vsaj dve).

Dokumentacija in hranjenje se izvajata optimalno in natančno. Vsi prejeti predmeti v muzej se takoj dokumentirajo, izvedemo preventivno konservacijo predmetov ter jih shranimo po najsodobnejših muzejskih standardih v depojske prostore.

Konserviranje in restavriranje muzejskih predmetov se redno izvaja na muzejskih zbirkah, s tem da na novo pridobljene predmete sproti konserviramo in restavriramo. Predvsem bo velik poudarek na zelo občutljivem arheološkem gradivu.

Prostori:

Muzej ima od ustanovitelja Mestne občine Kranj v upravljanju upravne prostore, razstavne prostore, arheološki spomenik, dvorišča in vrt. Leto 2012 pomeni za muzej prelomno obdobje, saj smo v upravljanje prevzeli nove prostore grajskega kompleksa Khislstein, kar nam omogoča kakovostno muzejsko delo po najsodobnejših muzejskih standardih.

Ostale stavbe v upravljanju so večinoma spomeniško zaščitene, neobnovljene in so v naslednjih letih potrebne temeljite prenove, z izjemo Prešernove hiše.

Mestna hiša – Glavni trg 1, Kranj

Mestna hiša ima dotrajan del ostrešja in strešne kritine ter zastarelo električno napeljavo, kar predstavlja nevarnost tudi za požar. Ogrevanje je na elektriko in v letu 2012 smo zamenjali dotrajane termoakumulacijske peči. V letu 2013 načrtujemo pripravo projektne dokumentacije in začetek prenovitvenih del s skrajnim rokom dokončanja v letu 2014.

Depoji: Center za premično kulturno dediščino Gorenjske – Savska 34, Kranj

Mestna občina Kranj je na Savski 34 za potrebe muzeja kupila okrog 1500 m² primerne prostora za depojske prostore s sodobno opremljeno konservatorsko in restavratorsko delavnico, fotografskim ateljejem, fototeko in dokumentacijsko službo ter prostor za delo s strankami in za izvedbo tematskih delavnic. Tako bi na enem mestu potekala sistematična obdelava gradiva, ki ne bi bila namenjena le zbirkam muzeja, ampak bi prek delavnic in svetovanja muzejski strokovnjaki sodelovali in pomagali tudi drugim zasebnim in javnim uporabnikom. Prenova depojskih prostorov na Savski 43 pod imenom Center za premično kulturno dediščino je zastavljena ambiciozno in finančno obširno. Zaradi nastale gospodarske krize smo pristopili k postopni izpeljavi zastavljenega projekta. Tako smo že v letu 2011 v sodelovanju s projektantom dogradili projekt, tako da je sedaj zasnovan fazno. Za leto 2014–15 načrtujemo javljanje na različne razpise in če se bo stanje v državi normaliziralo, zaključek celotne investicije pričakujemo do leta 2018.

Muzej Tomaža Godca – Zoisova 15, Bohinjska Bistrica

Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici je bil odprt za javnost leta 1979. Zaradi zastarele in nepriljubljene postavitve zbirk ter neprimernih prostorov je prenova nujna. V letu 2012 se že izvajajo gradbena dela, v letu 2013 načrtujemo izdelavo muzejskega projekta, dokončno postavitev nove muzejske zbirke pa v letu 2013–2014.

Planšarski muzej – Stara Fužina 181

Obisk muzeja je visok, slabost pa je v tem, da muzej nima zagotovljenih sanitarnih prostorov. V načrtu je prenova Planšarskega muzeja z nadgradnjo zagotovitve ustreznih dodatnih prostorov sanitarij, večnamenske sobe in muzejske trgovine.

Muzejske trgovine: Prešernova hiša, Mestna hiša, Planšarski muzej, Muzej Tomaža Godca

V vseh naših razstavnih prostorih delujejo muzejske trgovine, ki niso primerno opremljene niti nimajo privlačne postavitve, izdelkov in vstopnic. V naslednjih letih jih nameravamo v sklopu obnove ali z minimalnimi stroški preurediti v obiskovalcem prijazne trgovine.

Garderobe

V vseh razstavnih prostorih, tudi v prenovljenem gradu Khislstein, ni primernih prostorov za garderobo. Zato bomo postopno začeli z njihovo ureditvijo; sprva z nakupi garderobnih omaric ter manjšo preureditvijo informativne točke v gradu Khislstein.

Kazalniki uspešnosti

- povečanje števila digitaliziranih muzejskih predmetov za 10 % letno;
- sprotno dokumentiranje muzejskih predmetov in zmanjšanje neobdelanih muzejskih predmetov iz preteklega obdobja ter vrednotenje zbirk;
- zagotoviti tekoče konserviranje in restavriranje ogroženih predmetov ter še boljše hranjenje predmetov v sodobno urejenem depozitu;
- urejen muzej.

Področje obiskovalcev muzeja

Ukrep: Okrepiti dostopnost in informiranje javnosti.

Z večjo digitalizacijo muzejskih predmetov in zbirk se povečuje obseg objavljenega gradiva predvsem na spletnih straneh. Dostopnost bomo okrepili tudi s povečanjem števila razstav ter muzejskih dogodkov, ki so tako kot digitalni medij prevedeni v vsaj en svetovni jezik. S tem bomo dosegli dostopnost na mednarodni ravni.

Cilj: Večje število informiranih posameznikov ter pridobivanje novih partnerjev za sodelovanje in povezovanje na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.

Usmeritve:**RAZSTAVE**

V Gorenjskem muzeju imamo naslednje stalne muzejske postavitve:

Prelepa Gorenjska – grad Khislstein

Konec leta 2012 smo na prenovljenem gradu Khislstein odprli novo stalno postavitev Prelepa Gorenjska. Stalna postavitev je postavljena na privlačen in sodoben način. V naslednjem obdobju bomo razstveni program nadgrajevali s pedagoško in andragoško dejavnostjo. Načrtujemo potek pedagoško-andragoških delavnic enkrat na teden za izven, strokovna vodstva po razstavi v začetnem obdobju enkrat na teden in nato enkrat na mesec.

V letu 2013 bomo uvedli možnost vodenja vsaj v dveh jezikih prek mp4-predvajalnikov, ki smo jih že nakupili prek projekta.

Predvideno število obiskovalcev je vsaj 12.000 letno; delavnice za izven vsaj 2.000 letno.

Ljudska umetnost, Železna nit ter Dolinarjeva zbirka v Mestni hiši

Število obiskovalcev na teh razstavah ni v porastu. Statistika kaže, da večji del predstavljajo šolske skupine; zaradi nastale gospodarske krize pa obisk pada. Zato bomo muzejsko trženje usmerili tudi k drugim ciljnim skupinam, kot so upokojenci, družine in turisti. Obisk tujih obiskovalcev je zanemarljiv, kar ni v naši moči, saj se kaže, da mesto Kranj ni turistično mesto. Kljub temu z zagonom tržne dejavnosti načrtujemo po letu 2014 porast obiskovalcev vsaj za 10 %.

Mestna hiša	Obiskovalci posamezno		Obiskovalci skupine		Skupaj obiskovalci	Od tega tuji obiskovalci
	odrasli	mladina	odrasli	mladina		
2011	2065	757	180	2406	5408	193
2010	2641	756	103	2700	6200	236
2009	1544	856	189	3788	6377	220
2008	1840	427	215	3946	6428	253

Prešernova hiša v Kranju

Prešernova hiša obišče letno več kot 10.000 obiskovalcev, pri čemer predstavljajo kar 50 % šolske skupine. V zadnjem času je opaziti upad števila šolskih skupin, zato želimo v naslednjih dveh letih vsaj ohraniti doseženo število obiskovalcev in ga povečati v naslednjem obdobju s tržno dejavnostjo.

Prešernova hiša	Obiskovalci posamezno		Obiskovalci skupine		Skupaj obiskovalci	Od tega tuji obiskovalci
	odrasli	mladina	odrasli	mladina		
2011	3711	1295	274	5050	10330	36
2010	3674	754	287	6092	10807	73
2009	2373	623	482	6217	9695	72
2008	2540	780	171	6357	9848	142

Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici

Muzej Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici je bil odprt za javnost leta 1979. Z zastarelo in nepriljubeno postavitvijo stalnih zbirk je obisk muzeja vse bolj padal, zato je nujna prenova muzejskih prostorov. Nezanimivo postavitvev smo reševali s postavitvijo občasnih razstav, prireditvami in muzejskimi večeri. V letu 2012 se je pričela adaptacija muzejskih prostorov in v letu 2013–2014 načrtujemo projekt muzejske postavitve z dokončno izpeljavo. Muzejska postavitvev bo obsegala kratko zgodovino Bohinja s poudarkom na 20. stoletju. Z zanimivo vsebino nameravamo doseči vsaj 4.000 obiskovalcev letno. Ciljne skupine so šolske skupine, upokojenci ter turisti.

Muzej Tomaža Godca	Obiskovalci posamezno		Obiskovalci skupine		Skupaj obiskovalci	Od tega tuji obiskovalci
	odrasli	mladina	odrasli	mladina		
2011	382	60	113	179	734	103
2010	499	116	111	137	863	249
2009	460	44	239	116	859	200
2008	294	52	227	102	675	130

Oplenova hiša pod Studorom je muzej bivalne kulture srednjega sloja Bohinjcev. V muzeju želimo ohraniti število obiskovalcev; ciljna skupina so predvsem šolske skupine in turisti.

Oplenova hiša	Obiskovalci posamezno		Obiskovalci skupine		Skupaj obiskovalci	Od tega tuji obiskovalci
	odrasli	mladina	odrasli	mladina		
2011	1937	281	447	621	3286	ni podatka

2010	1905	222	788	386	3301	1041
2009	1943	1138	254	1029	4364	147
2008	2047	948	283	790	4068	160

Planšarski muzej v Stari Fužini prikazuje tradicionalno planšarsko kulturo v Bohinju. Največje število obiskovalcev predstavljajo šolske skupine, velik del pa turisti. Muzej je po vsebini privlačen, vendar je potrebno njegovo vsebino dopolniti in nadgraditi za ohranitev dosedanjega števila obiskovalcev. V naslednjih letih načrtujemo ohranjanje dosedanjega števila obiskovalcev.

Planšarski muzej	Obiskovalci posamezno		Obiskovalci skupine		Skupaj obiskovalci	Od tega tuji obiskovalci
	odrasli	mladina	odrasli	mladina		
2011	888	546	1210	2396	5040	1485
2010	1145	366	1292	2781	5584	1805
2009	821	576	1177	2664	5238	1592
2008	1245	835	966	2658	5704	1667

Občasne razstave

Gorenjski muzej gradi svojo vizijo tudi na predstavljanju aktualnih vsebin, obletnic, preučevanja zbirk na občasni razstavah s spremljajočimi muzejskimi večeri. S tem dosežemo, da imamo v muzeju stalno občinstvo, ki se vedno rado vrača v naš muzej.

Občasne razstave	2008	2009	2010	2011	2012
MH	17.115	12.353	10.517	16.050	10.263 (jan.–nov.)
Muzejski večeri	171	788	856	1.054	
PH	13.023	13.572	13.536	13.777	12.083 (jan.–nov.)
MTG	675	903	1.262	700	

Velik porast občasni razstav in dogodkov je bil v letu 2011, v letu 2012 pa beležimo upad. Za doseganje rezultatov iz leta 2011 in še preseganje le-teh načrtujemo vsako leto ustaljen obseg razstav:

- vsaj 1 večjo lastno muzejsko razstavo z razstavnim vodnikom in spremljajočim pedagoško-andragoškim programom za izven;
- 2 razstavi, vezani na življenje in delo dr. Franceta Prešerna;
- vsaj 4 manjše muzejske razstave;
- vsaj 1 gostovanje razstave iz druge inštitucije;
- vsaj 6 likovnih razstav z razstavnim vodnikom;
- vsaj 1 gostovanje razstave GM;
- vsaj 1 medinstitucionalno razstavo;

- vsaj 1 mednarodno razstavo letno;
- vsaj 6 muzejskih večerov v lastni izvedbi, 2 večera z gosti;
- vsaj 1 večjo razstavo v razstavnih prostorih gradu Khislstein z razstavnim vodnikom ter pedagoško-andragoškim programom za izven.

Muzejski večeri, strokovni posveti

Statistika zadnjih let kaže, da se javnost zanima za muzejske večere, posvete, izobraževanja, na katerih se predstavljajo razne strokovne vsebine. V letu 2011 smo začeli z arheološkim posvetom v spomin našemu dolgoletnemu sodelavcu, z naslovom Valičevi dnevi. Izkazali so se za dobro sprejet strokovni posvet na vseh ravneh in z njim bomo nadaljevali vsako leto. V letu 2013 bo muzej praznoval 60-letnico svojega obstoja, zato bomo v tem letu začeli s pripravo posveta na temo zgodovine.

Srednjeročni predvideni načrt muzejskih večerov in posvetov:

- vsaj 1 muzejski večer na mesec, razen v poletnih mesecih, od tega 6 izvedenih v lastni režiji, ostali z vabljenimi gosti;
- vsaj 2 strokovna posveta na leto v organizaciji muzeja (Valičevi dnevi na temo arheologije, drug posvet na temo zgodovine in umetnostne zgodovine).

Pedagoško-andragoška dejavnost

Dosedanji položaj pedagoške dejavnosti je bil omejen le na šolske skupine, zato je velika vrzel pri drugih ciljnih skupinah, kot so zanimive in dinamične popoldanske delavnice za izven.

Leta 2013 bomo nadgradili pedagoško-andragoške delavnice za stalno razstavo Prelepa Gorenjska.

Leta 2013 bomo imeli pedagoške delavnice ob 2 večjih stalnih razstavah ter nadgradili pedagoške dejavnosti v Bohinju.

Med letoma 2014–2018 želimo povečati število obiskovalcev na pedagoških delavnicah vsaj za 10 %.

Leta 2014 načrtujemo celovit andragoško-pedagoški program obiska v muzeju, od stalnih razstav do muzejske poti.

ARHEOLOŠKI SPOMENIKI KRANJA – MUZEJSKA POT CARNIUM

Muzej bo sodeloval pri prenovi in muzejski predstavitvi kulturnozgodovinskih spomenikov v Kranju in ostali Gorenjski. V sklopu grajskega kompleksa je bogata arheološka dediščina *in situ*, ki jo bomo vključili v celovito muzejsko ponudbo z nadgradnjo ostalih arheoloških lokacij v mestu kot muzejsko pot Carnium. V letu 2013 bomo pripravili projekt muzejske poti in poskusili pridobiti sredstva. V letu 2014–2015 bomo izpeljali muzejsko pot in jo dodatno vključili v muzejsko ponudbo.

MUZEJSKA KAVARNA

Večji del grajskega kompleksa Khislstein ima v upravljanju Gorenjski muzej in s tem prevzemamo tudi večji del materialnih stroškov vzdrževanja in varovanja. Ker si

prizadevamo za vse bolj dejavno trženje muzejske dejavnosti in v ponudbo vključiti tudi gostinsko ponudbo, si bomo prizadevali pridobiti v upravljanje tudi muzejsko kavarno.

SIGNALIZACIJA MUZEJA

Pot do muzeja, Mestne hiše, Prešernove hiše in grajskega kompleksa Khislstein ni zadovoljivo označena oziroma signalizacije ni. V letu 2013 bomo predlagali ustanovitelju projekt signalizacije mestnega središča.

Leta 2013 načrtujemo napis na Mestni hiši, Prešernovi hiši, kažipote v neposredni bližini, pripravo celotnega projekta.

Med letoma 2014–2018 načrtujemo oznake Gorenjskega muzeja na širšem in ožjem območju Kranja.

Posodobitev logotipa in celostne grafične podobe

Logotip Gorenjskega muzeja je zastarel, zato v naslednjih letih načrtujemo njegovo posodobitev in tudi posodobljeno celostno grafično podobo muzeja, ki je pomembna za nadaljnjo promocijo in prepoznavnost muzeja.

V letu 2013 bomo pripravili dokumentacijo.

Kazalniki uspešnosti:

- večja obiskanost naše spletne strani, večja prepoznavnost muzeja;
- povečan obisk muzeja in s tem povečanje ozaveščenosti o naši kulturni dediščini;
- povezovanje in pridobitev novih partnerjev za sodelovanje.

Področje zaposlenih

Ukrep: Vlaganje v razvoj kadra in izobraževanje.

Pomemben element pri vodenju muzeja je celovit pristop do zaposlenih, kar obsega usposabljanje za karierni razvoj, izobraževanje, prepoznavanje ambicij ter nadarjenost zaposlenih in utrjevanje zavesti odgovornosti in pripadnosti muzeju.

Z novimi prostori v grajskem kompleksu Khislstein nastajajo potrebe po novih delovnih mestih in novi sistemizaciji delovnih mest, za kar si bomo prizadevali pri ustanovitelju Mestni občini Kranj.

Sodelavci

Kadrovska sestava Gorenjskega muzeja je bila dolgo časa neprimerna, saj je bilo število kustosov v velikem nesorazmerju s številom strokovno-tehničnega osebja, naš plačnik Ministrstvo za kulturo pa nam ne plačuje nobenega delovnega mesta čuvaja. V zadnjih letih se je položaj izboljšal, predvsem kar zadeva konservatorsko službo, kjer so zaposleni trije delavci. Čuvajska služba v Bohinju je pokrita s tremi čuvaji, od katerih sta dva zaposlena za polovični delovni čas, tretji opravlja delo po pogodbi in so financirani iz proračuna Občine Bohinj. V letu 2012 smo pridobili dodatna finančna sredstva iz Mestne občine Kranj za pokritje enega delovnega mesta vodnika. Vendar še vedno ostaja odprto vprašanje čuvajsko-

vodniške službe na ostalih lokacijah, ker je potreba po tej službi večja z odprtjem novega razstavnega prostora v gradu Khislstein z informativno vstopno točko ter nemotenim tehničnim vzdrževanjem. Trenutno rešujemo čuvanje razstavnih prostorih z delavci prek javnih del in študenti. Muzej nima urejene tržne dejavnosti, zato načrtujemo muzej nadgraditi v tej smeri s prerazporeditvijo delavke.

Izobraževanje

Strokovni delavci muzeja se sistematično izobražujejo in spremljajo najnovejše izsledke na svojih področjih in v muzejski stroki. Udeležujejo se raznih simpozijev, konferenc ter strokovnih predavanj. Velika vrzel pa ostaja izobraževanje na področju čuvajsko-vodniške službe naših zbirk, saj so prav čuvaji neposredni stik muzeja z našimi obiskovalci in predstavljajo našo podobo. V naslednjem petletnem obdobju bodo potekala intenzivna izobraževanja na tem področju. Izobraževanja bodo potekala 6-krat letno s predavatelji iz muzeja in zunanjimi izvajalci. Čuvaje želimo izobraziti do te stopnje, da bodo lahko opravljali tudi osnovno vodniško dejavnost po zbirkah.

Kazalniki uspešnosti:

- uspešno načrtovanje kadrovske politike in kakovosten kader za izvajanje javne službe;
- uspešna uresničitev zastavljenih ciljev ter vse večja samoiniciativnost;
- zadovoljni obiskovalci muzeja.

Finančno področje

Ukrep: Povečanje lastnih prihodkov; trženje muzeja.

Gorenjski muzej je po pooblastilu izvajal javno službo na pretežnem delu Gorenjske, zato je po ZVKD 1 do 80 % financiran iz proračunskih sredstev MZIKŠ. Ostali delež muzej pridobi od ustanovitelja Mestne občine Kranj, Občine Bohinj ter iz ostalih sredstev. Lastna sredstva so predvsem od prodaje proizvodov in storitev, ki sodijo v sklop javne službe in tržne dejavnosti. Dosedanje pridobivanje lastnih sredstev je v nihanju, zato je potrebno sistematično pristopiti k trženju muzeja in povečati priliv lastnih sredstev. Velika priložnost pri povečanju lastnih prihodkov je pridobitev novih prostorov v grajskem kompleksu Khislstein, kjer bomo nadgradili ponudbo andragoško-pedagoškega programa, izvajanje programa celodnevne obiska muzeja, muzejsko trgovino, obisk razstav. Na področju prihodkov iz izvajanja javne službe in tržne dejavnosti je treba preučiti stanje in na tej osnovi ločeno spremljati prihodke.

Cilji: Preudarno ravnanje z denarnimi sredstvi, ponudbe v tržne namene in ponudba novega muzejskega produkta – kartica našega muzeja.

Gorenjski muzej je s prenovo novega kompleksa dobil v upravljanje nove prostore, kar pomeni dodatne stroške vzdrževanja. Obenem bomo z novimi razstavnimi prostori pridobili prostore za pedagoško dejavnost, trgovino, knjižnico, predavalnico, kar pomeni nov izziv za povečanje lastnih prihodkov. Dosedanje poslovanje muzeja ni bilo tržno naravnano, zato se bomo v naslednjem petletnem obdobju sistematično lotili trženja in pridobivanja lastnih sredstev s področja javne službe. Pri tem načrtujemo porast za vsaj 10 % letno. Uvedli bomo

dodatno ponudbo in jo promovirali. Zasnovali bomo kartico muzeja, ki bo po ugodnih cenah vključevala plačljive muzejske dejavnosti in drugo turistično ponudbo na Gorenjskem. Zato se bomo povezovali s sorodnimi inštitucijami, šolami in drugimi gospodarskimi subjekti, predvsem na področju turizma. Velik izziv nam pomeni tudi gostinska ponudba, zato si bomo prizadevali tudi za upravljanje muzejske kavarne.

Muzej ima pretežni del prostore v upravljanju od ustanovitelja. Z obnovo grajskega kompleksa Khislstein imamo omogočeno kakovostno delo, pri tem pa se bodo v prihodnjih letih znatno povišali tekoči stroški vzdrževanja. Nekaj prostorov imamo v najemu tudi od drugih lastnikov, kar predstavlja strošek najemnin. Postavitev središča premične kulturne dediščine predstavlja tudi selitev iz najemnih prostorov in posledično zmanjšanje stroškov najemnin.

Kazalniki uspeha:

- zmanjšanje stroškov na področju najemnin;
- povečanje prihodka s kartico muzeja;
- povečanje prihodkov iz tržne dejavnosti za 5 %;
- povečanje prihodkov iz izvajanja javne službe za 5%;
- pridobivanje sredstev iz projektov.

GLAVNI PROJEKTI

- Ureditev depojev na Savski 34 – Center za premično dediščino Gorenjske
- Obnova muzeja in muzejskih zbirk Muzeja Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici
- Farna cerkev – arheološko preučevanje gradiva
- Visokogorske raziskave arheologije
- Muzejska pot Carnium

Najpomembnejše naloge in izzivi Gorenjskega muzeja v naslednjem petletnem obdobju:

- leta 2013 sodelovanje pri prenovi in muzealizaciji kulturnozgodovinskih spomenikov v Kranju in na Gorenjskem (arheološki spomenik);
- leta 2013–2014 prenovljena muzejska postavitve v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici;
- leta 2013–2014 delna obnova ostrešja in električne napeljave v Mestni hiši;
- med letoma 2015–2018 v Centru za kulturno dediščino Gorenjske (Savska cesta 34) omogočiti optimalne pogoje za hrambo in obdelavo predmetov iz zbirk Gorenjskega muzeja in izvajati javne in komercialne programe za zunanje uporabnike;

- med letoma 2013–2018 iz lastnih sredstev ustvariti možnosti za nove redne zaposlitve;
- med letoma 2013–2018 izobraževanje čuvajsko-vodniške službe;
- med letoma 2013–2018 pridobiti nove donatorje in sponzorje;
- med letoma 2013–2018 izrabiti nove dodatne vire financiranja (pogodbeni projekti, sredstva iz evropskih strukturnih skladov);
- med letoma 2013–2018 ohraniti dosedanjih 55.000 obiskovalcev na občasni in stalni razstavi v muzeju in postopno povečati do leta 2018 vsaj za 20 % ter povečati število tujih obiskovalcev na 3.000 letno; ohranjati vsaj 100.000 obiskovalcev na vseh naših razstavah;
- med letoma 2014–2018 povečati število obiskovalcev na muzejskih večerih in občasni razstavi za 10 % leto.